

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МУКАЧІВСЬКА МІСЬКА РАДА
МАЛОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВИТОЛЬДА ПЛЕЦЬКОГО В ОСВЕНЦІМІ
ХАРКІВСЬКА ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ
СОПОТСЬКА ВИЩА ШКОЛА**

**SOPOCKA
SZKOŁA WYŻSZA**

**СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ НАУКИ Й ОСВІТИ
В УМОВАХ ПОГЛИБЛЕННЯ
ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

**Збірник тез доповідей за матеріалами
V Міжнародної науково-практичної конференції**

**Мукачево
15 травня 2025 року**

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
науково-технічною радою Мукачівського державного університету
(протокол № 3 від «23» травня 2025 р.)*

С 91

Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів : збірник тез доповідей за матеріалами V Міжнародної науково-практичної конференції (15 травня 2025 р., м. Мукачєво). Мукачєво : Вид-во МДУ, 2025. 530 с.

У збірнику представлено тези доповідей за матеріалами IV Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів». Учасниками конференції розглянуто проблеми та перспективи розвитку педагогічної освіти, психолого-педагогічні аспекти професійного становлення особистості, сучасні орієнтири розвитку економіки, управління та інженерії, актуальні проблеми менеджменту, індустрії гостинності, суспільно-географічних та культурологічних досліджень.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, здобувачів вищої освіти, які займаються науково-дослідною роботою.

Редакційна колегія:

Капітан Л.І. – д-р істор. наук, професор (голова);

Туріс І.Ю. – канд. філол. наук, доцент;

Пігош В.А. – канд. екон. наук, доцент;

Максютова О.В. – PhD, провідний фахівець ВНТД

Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікації.

СЕКТОРУ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

МАЛЕЦЬ О.О., МАЛЕЦЬ Н.Б. КУЛЬТУРНА СПАДЩИНА ЗАКАРПАТТЯ КРИЗЬ ПРИЗМУ АРХЕОЛОГІЧНИХ АРТЕФАКТІВ ПІЗНЬОБРОНЗОВОГО ТА РАННЬОЗАЛІЗНОГО ПЕРІОДУ	456
МЕДВІДЬ Л.І., АЛМАШІ В.В. ІНФРАСТРУКТУРНИЙ ПОТЕНЦІАЛ НАЦІОНАЛЬНИХ ПРИРОДНИХ ПАРКІВ ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСТІ ДЛЯ РОЗВИТКУ ЕКОЛОГІЧНОГО ТУРИЗМУ	459
МИКУЛАНИНЕЦЬ С. І., БІДЗІЛЯ А. І. ВПЛИВ ГНУЧКОГО УПРАВЛІННЯ НА АДМІНІСТРАТИВНІ ПРОЦЕСИ В СУЧАСНИХ ОРГАНІЗАЦІЯХ	461
МИКУЛАНИНЕЦЬ С. І., ВОЛК О.О. РЕКРЕАЦІЙНА ПРИВАБЛИВІСТЬ ТЕРИТОРІЙ НА ОСНОВІ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ	463
МИКУЛАНИНЕЦЬ С. І., ПОГАСІЙ А.В. АНАЛІЗ ЕКОНОМІЧНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ВІЙНИ	465
МОВЧАН К.М., ВЛАСЕНКО В.О. БІБЛІОТЕЧНО-ІНФОРМАЦІЙНЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ ЯК ПРОСТІР КУЛЬТУРНОЇ ВЗАЄМОДІЇ	467
МОРГУН А.В., ЖАБКО В.В. ДОКУМЕНТНІ КОМУНІКАЦІЇ ЯК НЕВІД'ЄСНА СКЛАДОВА ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОСТОРУ НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ	469
МОРГУН А.В., ЖАБКО В.В. ПРИНЦИПИ ТА МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОЦЕСУ ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОСТРУ НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ	470
МОРГУН А.В., ЦУПРА Д. І. ЕЛЕКТРОННЕ КАДРОВЕ ДІЛОВОДСТВО ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА СУЧАСНОЇ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ	472
МОРГУН А.В., ЦУПРА Д. І. ЕЛЕКТРОННІ ТЕХНОЛОГІЇ У СУЧАСНОМУ КАДРОВОМУ ДІЛОВОДСТВІ	474
ПАЛИНЧАК-КУТУЗОВА В.В. МУЗЕЙ ЯК ОБ'ЄКТ ГАСТРОТУРИЗМУ	476
ПАНКОВА О.М., УДВОРГЕЛІ Л.І., РЯБЕЦЬ М.М. РОЗРОБКА ТЕХНОЛОГІЇ ЗБИВНОГО ДЕСЕРТУ ПРОФІЛАКТИЧНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ З ВИКОРИСТАННЯМ ПЮРЕ АЙВИ В УМОВАХ ЗАКЛАДІВ РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА	479
ПАНКОВА О.М., ШИМАНСЬКИЙ О.В. ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ ФРАНЧАЙЗИНГУ ДЛЯ ПІДПРИЄМСТВ РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА	471
ПАПП В., БОШОТА Н., МАРИНА І. ВПЛИВ ІННОВАЦІЙ НА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ТУРИСТИЧНО-РЕКРЕАЦІЙНОЇ СФЕРИ	484
ПАПП В., БОШОТА Н., ОРБАН Я. РОЛЬ КЛАСТЕРІВ У КОМПЛЕКСНОМУ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ І РЕКРЕАЦІЇ	486
ПАПП В., БОШОТА Н., РЯБЕЦЬ О. РОЛЬ ПРИРОДНО-РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ У РОЗВИТКУ ЕКСТРЕМАЛЬНИХ ВИДІВ ТУРИЗМУ	488
ПАУЛИК А. ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА	489
ПАУЛЬО Е.В., РУБШІ М.А. ОРГАНІЗАЦІЯ ГОТЕЛЬНО РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ – СУЧАСНІ ПІДХОДИ	491
ПРОКОПОВИЧ Л.С., БЕЛЕНЬ І. І. БІБЛОХАБ – СУЧАСНИЙ БАГАТОФУНКЦІОНАЛЬНИЙ, ВІЛЬНИЙ І ДОСТУПНИЙ БІБЛІОТЕЧНИЙ ПРОСТІР	494
ПРОКОПОВИЧ Л.С., ХИМИНЕЦЬ А.М. ДОКУМЕНТ: ІНФОРМОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД ДО ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ ТА НОРМАТИВНА БАЗА	496
ПРОКОПОВИЧ Л.С., ХИМИНЕЦЬ А.М. ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТЬ В КЕРУВАННІ ДОКУМЕНТАЦІЄЮ	498
РОГЛЄВ Й.Й. СУЧАСНИЙ СТАН ГОТЕЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ	500

РОЗДІЛ 4

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МЕНЕДЖМЕНТУ, ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ, СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНИХ ТА КУЛЬТУРОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Література:

1. Бутко М. С., Сидорова І. М. *Антикризове управління підприємством: навчальний посібник*. Київ: Центр учбової літератури, 2020. 240 с.
2. Журавель В. А. Фінансова стійкість підприємства в умовах зовнішніх загроз. *Фінанси України*. 2023. № 3. С. 44–55.
3. Козак Ю. Г., Лаптева Л. О. Управління бізнесом в умовах воєнного стану: виклики та адаптивні стратегії. *Бізнес-Інформ*. 2023. № 5. С. 17–22.
4. Шведа О. Ю., Мартинюк О. П. Війна як фактор трансформації фінансових стратегій підприємств. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. 2023. № 2(47). С. 121–128.

УДК 025.5:316.7

МОВЧАН К.М.

директор наукової бібліотеки, старший викладач
Мукачівський державний університет

ВЛАСЕНКО В.О.

здобувач 2 курсу спеціальності
«Інформаційна, бібліотечна, архівна справа»
Мукачівський державний університет

БІБЛІОТЕЧНО-ІНФОРМАЦІЙНЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ ЯК ПРОСТІР КУЛЬТУРНОЇ ВЗАЄМОДІЇ

У сучасному світі бібліотеки вже давно перестали бути лише сховищами книг. Вони перетворилися на центри культурного життя громад, майданчики для обміну знаннями, досвідом та ідеями. Бібліотечно-інформаційне обслуговування виконує важливу функцію не лише в забезпеченні доступу до інформації, а й у підтримці культурної взаємодії, сприянні міжкультурному діалогу та збереженні національної ідентичності.

Бібліотеки України беруть участь у формуванні національної історичної пам'яті, забезпеченні спадкоємності у розвитку духовної культури і зміцнюють національну самосвідомість. Збираючи, зберігаючи та надаючи в публічний доступ документальні джерела, у тому числі документальні докази російсько-української війни, бібліотеки створюють базу для того, щоб суспільство майбутнього могло скористатися уроками історії, а українці не втратили своєї ідентичності[1].

У період глобалізації та цифровізації значно зростає потреба у збереженні культурної спадщини, розвитку національної культури та забезпеченні вільного доступу до знань. Бібліотеки стають ключовими інститутами в цій справі, виконуючи роль посередників між культурами та генераторами нових культурних практик. В Україні, де важливими є процеси національного самоусвідомлення та інтеграції в європейський простір, тема бібліотечно-інформаційного обслуговування як простору культурної взаємодії набуває особливої значущості.

РОЗДІЛ 4

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МЕНЕДЖМЕНТУ, ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ, СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНИХ ТА КУЛЬТУРОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Проблематика бібліотечно-інформаційної діяльності в культурологічному контексті розглядається у працях таких українських дослідників, як О. В. Сербін, Н. М. Клименко, Л. О. Дубровіна. Іноземні вчені, зокрема Дж. Кроуфорд, Т. Хартлі, також акцентують увагу на ролі бібліотек як соціокультурних центрів. У вітчизняній практиці дедалі частіше впроваджуються проекти, спрямовані на підтримку національних традицій та популяризацію міжкультурного діалогу в бібліотечному середовищі. Однак інтеграція бібліотечно-інформаційного обслуговування та культурної взаємодії потребує подальшого дослідження і вдосконалення.

Бібліотечно-інформаційне обслуговування сьогодні охоплює як традиційні форми (надання літератури, консультаційні послуги), так і новітні практики – організацію культурних заходів, лекцій, дискусій, майстер-класів, кінопоказів. Саме ці заходи формують простір для культурної взаємодії, де люди різних поколінь, соціальних груп і національностей можуть вільно спілкуватися, обмінюватися досвідом і знаннями.

Сучасні бібліотеки стають центрами громадської активності: наприклад, у рамках бібліотечних проєктів реалізуються програми з інтеграції вимушених переселенців, проходять виставки народного мистецтва, організовуються читання з метою популяризації української класики. Важливою складовою такого обслуговування є і цифрові ресурси, які забезпечують доступ до національних та світових культурних надбань.

Крім того, бібліотеки беруть участь у міжкультурних проєктах, наприклад, проводять дні культури різних народів, міжнародні книжкові форуми, обміни між бібліотеками різних країн. Це сприяє формуванню толерантного ставлення до культурного різноманіття та укріплює зв'язки між культурами.

Таким чином, бібліотечно-інформаційне обслуговування виконує важливу культурну місію, забезпечуючи простір для збереження, поширення та взаємодії культурних цінностей. У сучасних умовах бібліотеки стають не лише інформаційними центрами, а й осередками культурного діалогу та соціальної інтеграції. Перспективними напрямками подальшого розвитку є розширення міжкультурних програм, активізація цифрових сервісів та залучення нових аудиторій до культурного життя бібліотек.

Література:

1. Бачення майбутнього українських бібліотек для післявоєнного відновлення, розвитку людського капіталу та економічно сильної і демократичної України. URL: <https://ula.org.ua/novyny-ta-podii/novyny/5262-bachennia-maibutnoho-ukrainskykh-bibliotek-dlia-pisliavoiennoho-vidnovlennia-rozvytku-liudskoho-kapitalu-ta-ekonomichno-sylnoi-i-demokratychnoi-ukrainy>

РОЗДІЛ 4
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МЕНЕДЖМЕНТУ, ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ,
СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНИХ ТА КУЛЬТУРОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

УДК 002:004.77:007:316.77:378.4/.6(043.2)

МОРГУН А.В.

доцент кафедри філологічних дисциплін
та соціальних комунікацій

ЖАБКО В.В.

здобувачка вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
спеціальності 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»
Мукачівський державний університет

ДОКУМЕНТНІ КОМУНІКАЦІЇ ЯК НЕВІД'ЄМНА СКЛАДОВА
ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОСТОРУ НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

Документні комунікації відіграють важливу роль у формуванні інформаційного простору навчального закладу. Вони забезпечують ефективний обмін інформацією між учасниками освітнього процесу, сприяють збереженню та поширенню знань, а також підтримують управлінську діяльність закладу. В умовах цифрової трансформації освіти документні комунікації все частіше реалізуються в електронному форматі, що значно підвищує їх ефективність та доступність.

Інформаційний простір навчального закладу формується за допомогою різноманітних видів документів, серед яких навчальні матеріали, нормативно-правові акти, звіти, методичні рекомендації, електронні журнали та бази даних. Використання цифрових технологій у процесі документної комунікації сприяє швидкому пошуку, обробці та поширенню інформації, що є важливим чинником підвищення якості освіти.

Сучасні інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ) відіграють ключову роль у розвитку документних комунікацій. Вони дозволяють автоматизувати процеси документообігу, що зменшує навантаження на адміністративний персонал та викладачів. Електронні системи управління навчальним процесом, такі як платформи дистанційного навчання, електронні бібліотеки та внутрішні інформаційні портали, сприяють оперативному обміну даними та взаємодії між усіма зацікавленими сторонами.

Одним із важливих аспектів документних комунікацій є їх права регламентація. Використання електронних документів повинно відповідати законодавчим вимогам щодо їх збереження, автентифікації та захисту інформації. Це забезпечує надійність та довіру до документних процесів у навчальному закладі.

Документні комунікації також сприяють інтеграції навчального закладу в загальноосвітній інформаційний простір. Вони дозволяють ефективно взаємодіяти з іншими освітніми установами, науковими центрами, роботодавцями та державними органами. Співпраця на основі обміну документами сприяє підвищенню якості освітніх послуг та розширенню можливостей для студентів і викладачів.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>